

Op het tweede gezicht Gerrit van der Burg

Boven: als commandant van de ME stond Van der Burg in de frontlinie tegen actievoerende binnenschippers. Links: Van der Burg deed als officier van justitie diverse spraakmakende zaken.

Foto's ANP, particulier

Voor de duivel niet bang

■ DOOR JAAP STAM ■ FOTO JIRI BULLER

Wie de wet overtreedt en met hem te maken krijgt, is nog niet jarig. Het corrupte ex-WVD-kopstuk Jos van Rey, de ontuchtige zwemleraar Benno L. en heel wat andere 'opgekooide boeven' kunnen daarover meepraten. Deze week wordt Gerrit van der Burg de belangrijkste misdaadbestrijder van het land: voorzitter van het college van procureurs-generaal.

Onkrekbaar, oerdegelijk en heel erg gewoon wordt hij genoemd. Heel erg gewoon is Gerrit van der Burg in elk geval in zijn taalgebruik. In de spaarzame interviews die hij heeft gegeven, heeft hij het over 'opkooien van boeven', 'het leven van de zware jongens zuur maken' en over 'de plomp', waarin misdadigers na enkele gesprekken hun mobielje gooien. En cybercriminaliteit, waarvan de aanpak hoog op zijn agenda staat, 'zou weleens de fietsendiefstal van de toekomst kunnen worden'.

Over drie dagen is Van der Burg (57) voorzitter van het college van procureurs-generaal, de hoogste misdaadbestrijder van het land. Dat college bepaalt het landelijk beleid op het gebied van de opsporing van strafbare feiten en vervolging van verdachten. Ton Rombouts, burgemeester van Den Bosch: 'De onzichtbare criminaliteit dijt onrustbarend uit. Dat vraagt om een stevige crimefighter met een lange adem. Dat is Gerrit, want hij is een fervent duiker.'

Media-offensief

Hij was verantwoordelijk voor de vervolging van ex-senator, ex-wethouder en ex-VVD'er Jos van Rey, wat resulteerde in een veroordeling voor het aannemen van smeergeld en het lekken van geheime informatie. De druk was groot; in een media-offensief zei Van Rey dat het OM hem had geïntimideerd, kapotgemaakt en vermoord. Van der Burg gaf geen krimp.

Bart Nieuwenhuizen, hoofdofficier van justitie in Den Haag: 'Gerrit houdt zijn rug recht. Je moet van goeden huize komen, wil je hem omverblazen. Dat is belangrijk in zijn nieuwe functie als de politiek te veelzijdig wordt.'

Van der Burg stond te boek als een officier van justitie die van aanpakken wist, zijn strenge mimiek versterkte dat imago. Nieuwenhuizen: 'Hij kan niet tegen smoesjes. Ik heb het wel meegevoeld dat hij tegen een verdachte zei: prachtig, al die excuses, maar het is flink misgegaan en daarvoor moet u hard worden gestraft.'

Advocaat Pieter van der Kruijs: 'Als hoofdofficier deed hij soms zelf zaken, dat is hoogst ongebruikelijk, maar hij wilde ervaren waar zijn mensen tegen-

aan liepen. Hij is wel streng, gereformeerd hebben wat minder humor.' 'Hij is wel degelijk in voor een grap. Achter de schermen is hij bijna altijd vrolijk. Als hij aandacht nodig heeft, gaat hij gekke geluiden maken, heel grappig. Ik denk dat het prettig werken is met hem. Toen hij wegging in Den Bosch moesten de secretaresses een beetje huilen', zegt zijn dochter Irene.

De aanpak van normoverschrijdend gedrag zit zo in zijn genen dat Gerrit van der Burg zeven jaar onbezoldigd aanklager betaald voetbal is geweest bij de KNVB. Deze maand is hij ermee gestopt. De aanklager doet zijn werk anoniem, er is amper iets over te vinden in het archief. Twee keer duikt Van der Burg's naam op. Een keer toen hij Dick Advocaat, trainer van PSV, bijpraatte over de straf die een PSV'er was opgelegd aan de hand van tv-beelden.

Zelf heeft Van der Burg, een veel-scorende, kopsterke spits, gevoetbald bij VV Rijsoord. Ben Hendriks, rechter in Overijssel, die tegelijk met Van der Burg op de politieacademie zat: 'Gerrit ging voorop, hij was het type Johan Neeskens. Hij moest winnen.'

Geen gram te veel

Van der Burg, getrouwd, vader van een zoon en een dochter, heeft het postuur van een marathonloper (zie kader Marathons), er zit geen gram vet te veel aan, fruit behoort tot zijn bureau-accessoires. De toga gaat niet meer aan, al hangt die voor het grijpen in een hoek van zijn werkkamer in Den Haag. Als symbool van waar het voor Van der Burg om draait: rechtvaardigheid en veiligheid.

Hij komt uit een Nederlands herformd nest in Ridderkerk en is bijbels opgevoed. Vader zat in het verzet en werd na de oorlog politiemans, moeder runde het huishouden. Eerlijkheid kregen Gerrit en zijn zes jaar oudere zus met de paplepel ingegeven. Het geloof hangt hij nog aan, maar hij gaat nog maar sporadisch naar de kerk.

Van der Burg is streng voor zichzelf, permittent zich geen uitpattingen en is sober in zijn uitgaven en die van zijn werkgever. Was hij vierkant in opvattingen, met het verstrijken van de jaren is hij milder geworden. Zijn omgeving vraagt hij niettemin op de rem te trappen als hij dreigt door te draven in zijn rechtlijnigheid. Zijn strakke normen wil hij niet opleggen aan anderen. 'Hij heeft zelf flink gestudeerd, maar toen ik stopte met mijn studie was hij heel begripvol', zegt zijn dochter Irene.

Inspecteur met twee sterren

Zijn hele werkzame leven zit Van der Burg in de misdaadbestrijding. Na de studie Nederlands recht deed hij een versnelde opleiding aan de politieacademie en begon als onderdeel daarvan bij de Rotterdamse politie. Meteen als inspecteur, zonder voltooide politieopleiding liep hij met twee sterren op zijn mouw door de stad. Hendriks, die tegelijk met Van der Burg de opleiding deed: 'We moesten bescheiden blijven, van het politievak wisten we niks. Laat dat maar aan Gerrit over.'

Niettemin werden ze meteen in het diepe gegooid. Net afgestudeerd jurist van vooraan in de twintig waren ze 's nachts de hoogste in rang in heel Rot-

Gerrit van der Burg, misdaadbestrijder en marathonloper. Fruit behoort tot zijn bureau-accessoires.

terdam als ze weekenddienst hadden. Geregeld heeft Van der Burg bij een heftige zaak gedacht dat hij het ergste had gezien wat mensen elkaar kunnen aandoen. Niet lang daarna werd die gedachte gelogenstraft.

Onder druk besloot Van der Burg als commandant van de ME. Hij stond in de frontlinie tijdens voetbalrellen en bij de verbeten gevechten met binnenschippers die schepen enterden van het graanbedrijf Granaria, dat geen gebruik meer maakte van hun diensten. Een veldslag op het water was nieuw voor de politie, die met volle bepakking met wapenstok en schild ging oefenen in een zwembad.

In Den Bosch was Van der Burg hoofdofficier tijdens de affaire-Benno L., de zwemleraar die zich had vergrepen aan leerlingen. Omdat er honderden potentiële slachtoffers waren, beledigen de gemeente, het Openbaar Ministerie en de politie massabijeenkomsten om de ouders te informeren.

De Bossche burgemeester Rombouts: 'We hebben maximale openheid gegeven, het belang van de ouders stond voorop. We zaten met 550 mensen in de Brabantshallen, een heftige bijeenkomst met boze, wanhopige ouders. De natuurlijke reactie van een justitieman is zo weinig mogelijk te zeggen in het belang van het onderzoek. Van der Burg heeft de moed gehad daarvan af te wijken.'

Die aanpak, het belang van de slachtoffers en ouders laten prevaleren boven dat van de verdachte, nam Amsterdam later over in een nog geruchtmakender zaak, die van de kindermisbruiker Robert M.

Pieter van der Kruijs, de raadsman van Benno L.: 'Van der Burg is een prima vent, ik zou hem ook kiezen als super-pg, maar toen heeft hij zich vergalopperd. Hij had het over de zaak van de eeu-nou, die was net begonnen - en over mogelijk wel honderd kinderen. Het kwalijkste was dat hij zei dat verkrachting niet werd uitgesloten. Daar bleek niks

van waar. Het werden enkele tientallen zaken van oppervlakkige ontuchthandelingen.'

Pieter van der Kruijs, advocaat

De zaak werd veel te hoog op de wagen gezet, vindt Van der Kruijs. 'Dat is niks voor Gerrit, een rustige, degelijke, weloverwogen man. Ik heb geen idee waarom hij zich zo heeft laten meeslepen.'

Borgsorm van oplichtingsgeld

Hij leidde de onderzoeken naar corrupte politie- en justitieambtenaren, witwassen, internationale drugshandel en cybercrime, vervolgde moordenaars, zat achter motorbendes en Italiaanse

toire oplichter in een grote fraudezaak kon op borgtocht vrijkomen, en nog tijdens de zitting kwam zijn vrouw de borgsorm brengen. Later bleek ook dat geld via oplichting vergaard te zijn.

Hendriks: 'Hij heeft een prachtige carrière gemaakt, maar hij is altijd de Gerrit gebleven die ik 35 jaar geleden heb leren kennen. 'Wat een gewone man is dat toch', heb ik vaak gehoord.'

Als Van der Burg privé ergens is en iemand zegt te hard om maar te laten horen dat hij hem kent: 'daar hebben we de procureur-generaal', dan krimp hij ineen, zegt Hendriks. 'Gerrit wil niet op het schild worden geheven. Ook hier geldt: doe maar gewoon.'

MARATHONS

Twee marathons heeft Gerrit van der Burg gelopen, die van New York en Rotterdam. In New York noteerde hij 3.50. Daarbij dient te worden aangetekend dat hij geregeld inhiel om een foto te maken van het publiek en de stad. Enkele malen per week loopt hij hard, meestal een kilometer of tien. De Vierdaagse (40 kilometer per dag) liep hij vijf keer uit.

ECHTE OM'ER

Dick Schoof, Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid, noemt Van der Burg een echte OM'er met een strakke rolopvatting. 'Ik moet niet op het terrein van het Openbaar Ministerie komen, daar is hij heel scherp in. Ik ben van de coördinatie, hij van de vervolging. 'Ik moet ervoor zorgen dat terugkeerders van IS worden opgepakt, doe daar een generieke uitspraak over en wil dat er een Europees arrestatiebevel wordt uitgevaardigd. Gerrit hamert erop dat elke zaak afzonderlijk wordt bekeken. Dat resulteert dan in een brief aan de Kamer die rept van 'in beginsel'. Hij heeft de precisie van een OM'er moet hebben.'

1959	1977 - 1982	1982 - 1984	1982 - 1990	1990 - 1995	1995 - 1999	1999 - 2004	2004 - 2010	2010 - 2014	2014 - 2017	2017
Geboorteplicht op 28 juli, Rotterdam	Rechtenstudie, Leiden.	Politieacademie, Apeldoorn.	(Hoofd)inspecteur politie, Rotterdam.	Officier van justitie, Breda.	Officier van justitie Landelijk Parket, Rotterdam.	Officier van justitie, Breda.	Hoofdofficier van justitie, Middelburg en Den Bosch.	Hoofdofficier Landelijk Parket.	Lid College van procureurs-generaal, Den Haag.	Per 1 juni voorzitter College van procureurs-generaal.